



**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ВІДДІЛ**

**РЕАЛІЗАЦІЯ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ В ОСВІТНІХ
ПРОГРАМАХ УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ:
ВІД КОНЦЕПЦІЇ ДО ПРАКТИКИ**

**ТЕЗИ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
УНІВЕРСИТЕТУ**

(26–27 листопада 2025 року)

Харків 2025

Редакційна колегія:

Соломніков І. В. (відп. редактор), Індик Н. В.,

Семенцова О. В., Дудін О. А.,

Куценко М. Ю., Змій С. О., Рукавішников П. В., Харламова О. М.

Особистісно орієнтований підхід акцентує увагу на розвитку критичного мислення, стимулює здобувачів аналізувати інформацію з різних джерел, порівнювати альтернативні точки зору на проблеми сталого розвитку та аргументовано формулювати власні позиції іноземною мовою. У результаті підвищується рівень сформованості навичок критичного аналізу, уміння відстоювати власну думку та вести конструктивний діалог у демократичний спосіб.

Проблемно-орієнтоване навчання, у центрі якого перебуває здобувач, ґрунтовано на використанні «реальних» проблем як контексту для пізнавальної діяльності. Воно сприяє формуванню навичок критичного мислення та забезпечує набуття довготривалих умінь, зокрема здатності знаходити й ефективно застосовувати релевантні джерела інформації для самостійного навчання.

*Старший викладач кафедри іноземних мов
К. В. Зроднікова*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ЦІЛІ СТАЛОГО РОЗВИТКУ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Перш ніж розглядати питання реалізації цілей сталого розвитку в освітніх програмах, необхідно уточнити зміст відповідного поняття. Сталий розвиток (*sustainable development*) трактують як загальну суспільну концепцію, що передбачає таку модель поступу цивілізації, яка забезпечує задоволення актуальних потреб людства, не обмежуючи при цьому можливостей майбутніх поколінь реалізовувати власні інтереси.

Концепція сталого розвитку набула провідного статусу після Конференції ООН із довкілля та розвитку в Ріо-де-Жанейро в 1992 році. 25 вересня 2015 року в Нью-Йорку на саміті ООН країни світу ухвалили цілі сталого розвитку (*Sustainable Development Goals*). Була ухвалена резолюція Генеральної Асамблеї ООН «Перетворення нашого світу: Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року».

В Україні багато законів, постанов та інших нормативних актів, які безпосередньо чи опосередковано реалізують резолюції ООН. Особливо в освітній сфері слід виділити, крім Закону України «Про освіту», розпорядження КМУ «Стратегія розвитку вищої освіти в Україні до 2030 року» від 23 лютого 2022 року № 286-р. Це розпорядження спрямоване на реформування вищої освіти, підвищення її якості, конкурентоспроможності, відповідальності за інновації, відповідність стандартам ЄС. Нормативні документи створюють правове підґрунтя, для того щоб освіту визначали як державний пріоритет зі сталим розвитком, розвивалися STEM і технологічні галузі, інновації, було створено безпечне, здорове освітнє середовище. Освіта для сталого розвитку – це така освіта, яка спрямована на здобуття знань і навичок, які сприяють формуванню нового екологічно свідомого суспільства, нових світоглядів, позицій, цінностей і суспільним ідеалам, економічній життєздатності та екологічно збалансованому розвитку.

Особливий акцент у стратегії розвитку вищої освіти в Україні до 2030 року – це якісна і всеохопна освіта. Дистанційні програми, гнучкі форми, студентоцентроване навчання — усе це гарантує доступність освіти. Створення можливостей для здобувачів брати участь у дослідженнях підвищує конкурентоспроможність випускників і здатність університету впроваджувати інновації. Плідне обговорення та взаємодія з роботодавцями, участь бізнесу в розробленні освітніх програм, дуальна освіта — усе це скорочує розрив між теорією і працею та підвищує рівень задоволеності здобувачів і стейкхолдерів.

Залучення іноземних викладачів, подвійні дипломи, впровадження іноземного досвіду, участь у міжнародних проєктах розкривають ціль інтернаціоналізації вищої освіти в Україні.

Досягнення стратегічних цілей розвитку вищої освіти в поєднанні з Цілями сталого розвитку відкриває для університету значні переваги. Передусім це сприяє зміцненню довіри громадськості, органів влади та бізнес-середовища до університету як інституції, що функціонує за принципами прозорості, ефективності та академічної доброчесності. Модернізація

освітнього процесу і наукової бази забезпечує конкурентоспроможність випускників на ринку праці в країні та за кордоном. Розвиток інтернаціоналізації інтегрує українські заклади вищої освіти у світовий освітній простір, відкриваючи нові можливості.

Загалом такі кроки дають змогу університетам виконувати функцію регіональних центрів інноваційного, соціально-економічного та культурного розвитку, сприяючи сталому поступу України в цілому.

*Старший викладач кафедри іноземних мов
О. М. Харламова*

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

ПЕРСОНАЛІЗОВАНІ ШЛЯХИ НАВЧАННЯ В ОСВІТІ, ОРІЄНТОВАНИЙ НА КОМПЕТЕНТНОСТЯХ

Однією з найзначніших характеристик навчання в освіті, орієнтованій на компетентність (ООК), є її здатність надавати персоналізовані шляхи навчання. На відміну від універсальної моделі традиційного навчання, ООК концентрує процес навчання навколо окремого здобувача. Ця модель визнає різноманітність навичок, досвіду і темпів розвитку учнів та інтегрує гнучкість у систему, щоб урахувати ці відмінності. У зв'язку з цим ООК виходить за рамки реформ, переосмислюючи структуру та методи навчання [1].

Персоналізовані шляхи навчання в рамках ООК формують на основі чіткого набору визначених компетенцій, що дає здобувачам змогу відстежувати свій прогрес і точно усвідомлювати, що необхідно для досягнення майстерності, а прозорість – узяти на себе відповідальність за своє навчання. Натомість, щоб пасивно слідувати встановленій навчальній програмі, здобувачі можуть активно планувати свій курс, концентруючи більше зусиль на складні сфери та швидко просуваючись у матеріалах, які вони вже опанували [2].

Основним елементом цієї персоналізації є гнучкість темпу навчання. У традиційних моделях здобувачі обмежені семестровими та груповими рамками.